

KIS LAP



A KIS GIZI. (Lásd a 150. lapon.)

aeum-épület.

A TITOK.

— Elbeszélés. —

(IX. Folytatás.)



KÖNNYŰ lett volna megakadályozni az egészet s visszaszerezni jó szülei bizalmát és szeretetét. Gondolkozott is rajta egész éjjel s megfontolta, hogy nem volna-e jobb, ha megvallaná szüleinek, hogy ő csak fölálkozta magát Annácskáért, de nem követte el igazán azt a csunya bűnt az intézetben ... és aztán megvallaná azt a régi titkot, mely már egy esztendeje annyira szerencsétlenné teszi s melynek fölfedezésétől rettegve, nem mer szemébe nézni senkinek, nem mer soha egy őszinte, bizalmas szót szólani, úgy hogy mindenki kénytelen elfordulni tőle ... Szülei megbüntetnék, de aztán talán megbocsátának, annál inkább, mert hiszen Kata asszony, a nagyapák kulcsárnője tulajdonképen a főbűnös . . . Százszor végig gondolta Annácska azt a szörnyű titkot, melyet oly gondosan rejtegetett; el is határozta, hogy majd reggel mindent őszintén megvall a mamának, véget vet sok keserőségeinek. E gondolattal kissé nyugodtabban aludt el. De mikor reggel fölébredt és arra került a sor, hogy éjjel megállapított tervét végrehajtsa, — akkor ismét cserben hagyta bátorsága. Nem tudott szólani, engedte, hogy történjék, aminek történni kell, amit az apa elhatározott.

Másnap csakugyan utra keltek s Emmácska másodszer mondott bucsut a szülei háznak, inkább, hogyses őszinte gyermeki bizalommal fölfedezze bajait a jó mamának. Estére Budapestre értek s itt

megháltak. Mennyire szeretett volna Emmácska találkozni Annával, hogy megtudja, vajlon nem hiába hozta-e érte a nagy áldozatot, nem gyanítanak-e valamit az intézetben! De arra természetesen nem kérhette a mamát, hogy menjenek el az intézetbe; mit keresne ott a kicsapott növendék?

Korán reggel folytatták utjokat s ismét vaspályán mentek majdnem estig, míg végre megérkeztek a faluba, a melyben Teréz néni lakott. A ház csinos kert közepén állott s nyájasan, barátságosan integetett az érkezők elé; szigorú rend, tisztaság uralkodott mindenfelé, meglátsozott, hogy a ki itt uralkodik, az nem tür semmiféle rendetlenséget.

Mikor beléptek a kapun, már eléjük sietett a ház asszonya, Teréz néni s szívesen fogadta vendégeit. Emmácska aggódva tekintett föl a néniire, hogy külsejéről meglesse, vajlon mire készüljön ez új lakásban. De bizony Teréz néni arcáról semmit sem lehetett leolvasni, mert a néni nyugodtan, nyájasan lépett eléjük s mindkettejüket megölelvén, mondá:

— Isten hozott, kedveseim! Örvendek, hogy megérkeztetek. Menjünk be, — neked, kedves leányom, mindjárt megmutatom szobádat, ott rendezkedjél be; szekrény, fiók már készen vár, rakd be szépen minden holmidat. Remélem, jó barátok leszünk; csak tőled fog függni, hogy meglegyek veled elégedve.

Ezzel Emmácskát elkísérte a számára kijelölt szobába, s mialatt a leányka ott rendezkedett, mamája a harmadik szobában hosszan beszélgetett Teréz nénival.

Másnap korán reggel ébresztették föl Emmácskát. A mama utra készült. Megölelte a kis leányt, intette, hogy iparkodjék Teréz néni meglegedését megérdemelni, — aztán fölült a kocsiba és elutazott. Emmácska ott maradt az idegen helyen s titkos rettegéssel várta, mit fog most vele csinálni az a rettegett Teréz néni, kiről annyi ijesztő dolgot hallott.

Egyelőre azonban úgy látszott, hogy a néni épen nem olyan veszedelmes, kegyetlen asszony, mint Emmácska gondolta. Miután a mama elutazott, Teréz néni magához hívta Emmát és így szólt:

— Kedves leányom, most mindjárt állapítsuk meg a rendet, miként fogod itt nálam az időt tölteni. Mert nálam rendet kell tartani mindenben, haszontalanul egy percet sem szabad tölteni; a tétlenség, heverés oka sok rossz cselekedetnek. A nap bizonyos részében tanulni fogsz, aztán dolgozni a ház körül, egy-két órát pedig szórakozásra fordítunk.

Elővették a könyveket s a néni megszabta, mely órában és mennyit kell tanulni, aztán megmondta, mikor és mennyi időre kell részt vennie különféle házi teendőkben Teréz néni segítségére. A mulatságra szánt órákra sétálás, kocsikázás, zongorázás volt kitűzve. Tanulásnak, munkának, szórakozásnak pedig egyaránt a néni szemei előtt kellett történni, úgy hogy Emmácska egy perczig sem maradt felügyelet nélkül.

Emmácska ezt észrevette, mert már elég nagy és okos leány volt; látta, hogy őt valósággal valami nagyon gonosz teremtésnek hiszik s ilyenformát gondolt magában:

— Tulajdonképen nem csodálom, ha minden rossz dolgot föltesznek rólam... nem tudják, mily szerencsétlen véletlenségek sodortak eddig mindig bajba s hogy csupa rettegés az életem, e miatt nem tudok egy perczre sem vidám lenni. Képzem, Teréz néni is úgy festettek le, mint valami javíthatatlan rossz leányt. De én nem akarom, hogy a néni azt higye rólam, nem! Büntetésül hoztak ide, pedig igazi bűnömöt még nem is ismerik, csak Annácska hibáját, melyet magamra vállaltam. De megmutatom Teréz néni, hogy én nem vagyok gonosz gyermek s ha erről meggyőződnek, talán majd könnyebben megbocsátják azt a... azt a szörnyű tettet is, mely elébb-utóbb ki fog reám derülni s melyben igazán bűnös vagyok.

Emmácska maga is alig sejté, hogy félig már rálépett a helyes utra, mikor ezt elhatározta. Eddig mindig konok daczosság vett rajta erőt, de most, midőn látta, hogy mogorva, visszataszító viseletével, bizalmatlan, félénk zárkózottságával mindenkit elidegenített magától s olyan hirbe jutott, mintha a legrosszabb gyermek volna a világon, most egyszerre fölébredt benne a vágy, hogy épen Teréz néni, ez a szigorú nevelőnő ismerje meg őt jobbnak a hírénél. A lecke és munka, melyet a néni minden napra kiszabott, nagyon sok volt ugyan, de Emmácska, komolyan hozzálátván a dologhoz, még is majdnem könnyedén elvégzett mindent.

Teréz néni, ki azt várta, hogy a leányka majd duzzogva, vonakodva fog a tanulásához és egyéb dologhoz hozzáfogni, meglepetve tapasztalta az ellenkezőt. Em-

mácska jókedvűen kezdett korán reggel tanulni s mindig pompásan fölmondta a leczkét, szépen elvégezte írásbeli és számtani föladványait s gyakran még többel is elkészült, mint a mennyit a néni leczkeül föl adott. Leczke után elkísérte mindenfelé a házba, a kertbe, hol a különböző munkásokra kellett fölügyelni. Ezt már épen jó kedvvel tette Emmácska s nagy örömetelt benne, ha valami hasznos dolgot megtanult, amit tudni szükséges a jó gazdasszonyoknak.

Alig mult néhány hét s Teréz néni, ki folyvást nagy figyelemmel kísérte Emma minden tettét, így szólt magában:

— Meg nem foghatom, mért mondták, hogy ez a leány rossz gyermek. Olyan szorgalmas, olyan okos, hogy örömmel nézni, ha valamit végez. Itt valami titoknak kell rejleni... Néha észrevettem, hogy Emma egészen elkomolyodik, mintha valami titkos baja volna; ha látja, hogy

figyelek rá, igyekszik rögtön jókedvűnek lenni. Meg vagyok győződve, hogy a leánya valamit elkövetett, aminek fölfedezésétől fél. Amit anyja mondott, hogy az intézetben holmi csemegét csent el... az is olyan hihetetlen. Itt más valami

lappang. Majd utána járok; de mindenekelőtt meg kell nyernem bizalmát.

Teréz néni igen okos asszony volt s jóformán kitalálta mindent, mielőtt Emma csak egy szót is szólt volna. De a kis leánnyal nem vétette észre, hogy gyanít valamit. Ezután is szigorúan megkövetelte, hogy

Emmácska pontosan végezze minden dolgait, ámbár ezt tulajdonképpen parancsolnia sem kellett,

mert Emma maga legjobban iparkodott. Nemsokára már igazán segítségére volt a néninek a ház körül, ügyesen, értelmesen elintézt mindent, amit rábíztak s Teréz néni napról napra fontosabb dolgokat bízott rá, úgy hogy a kis leány való-

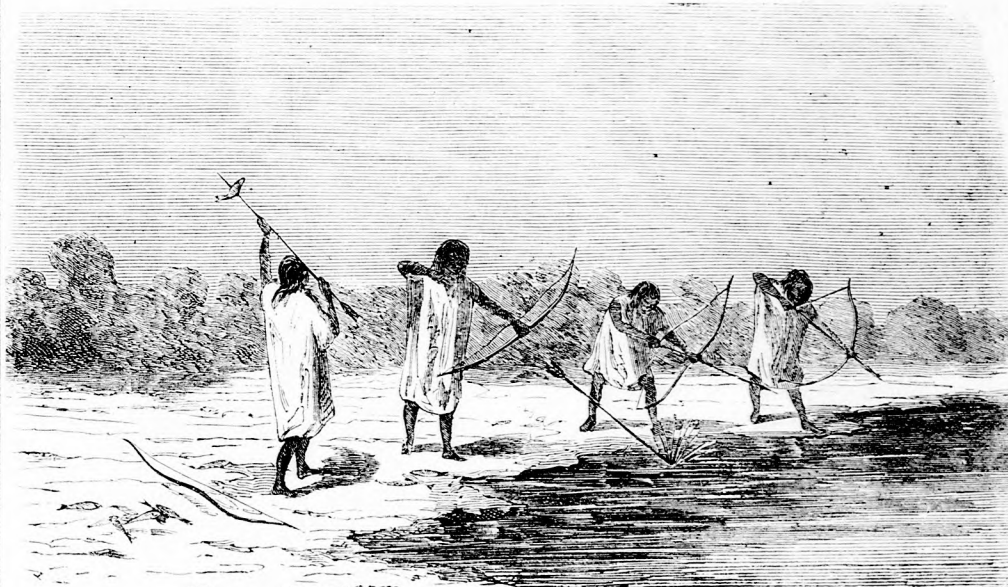


AZ ANGOL. (Lásd a 158. lapon.)

ságos kis gazdasszony volt. És ő maga is egészen büszke volt e szerepére, örült, hogy a néni annyira bizik benne s egyszerre csak azon vette magát észre, hogy őszintén szereti, tiszteli Teréz nénit, kit azelőtt mindig valami rettenetes ijesztőnek gondolt.

A napi munka végeztével rendszeren kísértáltak, gyakran kocsikáztak és ilyen-

kor a néni kedélyesen csevegett, elmondott mindenféle történetkéket, elbeszélte apró eseményeket saját gyermekkorából és észrevétlenül odavitte a dolgot, hogy Emmácska is elbeszélte egyetmást. Nagyon óvakodott ugyan a kis leány, hogy el ne árulja titkait, de Teréz néni lassanként mégis megtudott egyetmást. Megtudta, hogy Emmácskával valami gonosz dolog



HALÁSZAT NYILAKKAL. (Lásd a 151. lapon.)

történt nagyapáéknál, s hogy van ott egy kulcsárnő, Kata asszony, kitől a leányka retteg; aztán megtudta azt is, hogy az intézetben Emmának csak egyetlen egy jó pajtásnője volt, Anna, kinek mamája igen szegény asszony s kit csak kegyelemből neveltek az intézetben.

Mindezekből persze a néni még nem sokat tudott, — csak annyit, hogy alkal-

masint mindkét helyen történt valami, amit Emmácska titkol, de ami szomorúvá, szerencsétlenné tette őt. Valószínű, hogy ha a kis leány őszintén elmondana mindent, akkor eltűnnének aggodalmai, visszanyerné régi jó kedvét, megint boldog lenne és mindenki szeretné ismét.

Meg is kísérlette az okos néni mindenképen, hogy teljesen megnyerje Em-

mácska bizalmát. És a kis leány néha már majd-majd engedett s közel volt hozzá, hogy fölfedezze titkait; de mégis mindig újból győzött rajta a rettegés és ha kezdett is beszélni, csakhamar abbahagyta.

— Nem, nem! gondolá magában. Én nem mondhatom meg! Nem léphetek szüleim elé, ha egyszer tudni fogják, mit tettem nagyapáéknál! És Annácska dolgát sem árulhatom el; megigérttem neki, hogy titokban tartom.

(Folytatása következik.)

A K I S G I Z I.

(Képpel a ezimlapon.)

TESSEK ide nézni, milyen
Gazdaasszony a Gizi,
Kávét főzött és az alját
Kis zaeskóba kötözi.

Nos ugyan hát mi van abban?
Többen is tán kérditek,
Mugsugom szivesen én azt,
Mugsugom, figyeljetek.

Gizi minden ablakában
Szép virágokat nevel,
S tudja jól, ha virágföldet
Kávé-aljával kever:

Kétszer oly dús lesz a zöldje,
És virágja szinesebb,
Illatosabb kelyhe mélyje
S levele napfényesebb.

A BUDAPESTI LÁNCZHID.

(Képpel a 156. lapon)

SZÉP folyó a Duna, mely magyar hazánkon végig foly, pompásan lehet rajta hajókázni, sok jó halat is lehet benne fogni, nyáronként fürödni (persze csak annak, aki jól tud uszni); de mégis néha

alkalmatlan ez a nagy folyó, — mikor tudniillik valaki egyik partról a másikra át akar menni. Nincs mindenütt csónak és hajó, de még ha volna is, ez nem elég ott, ahol nagyon sok ember és sok terhes kocsi jár, mint nagy városok közelében, különösen hazánk fővárosában, Budapesten. Ide hidat kell építeni, — már pedig ilyen roppant széles folyó fölött hidat építeni nem olyan könnyű dolog, mint valami kisebb patak vagy folyócska fölött.

El is mult sok száz esztendő és a Dunán nem volt hazánkban álló hid; az emberek úgy segítettek a bajon, hogy hajóhidat csináltak, azaz hajókat állítottak egymás mellé s deszkákat raktak keresztül. Igen ám, de mikor a tél meghozta a jeget, akkor az ilyen hidat ki kellett huzni a partra, mert különben a jég elsodorta volna. Ilyenkor tehát megint nem lehetett átmenni s ez nagy baj volt a fővárosnak, mert tudjátok, hogy Budapest a Duna két partján fekszik, még pedig Buda a jobb parton, Pest a balparton.

Körülbelől negyven esztendeje, hogy hazánk egyik jeles, nagy férfia. (kiről majd sokat fogtok olvasni, ha nagyobbak lesztek), gr. Széchenyi István tervet csinált, hogy Budapesten szilárd álló hidat kellene építeni. És a hidat sok fáradsággal és nagy költséggel föl is építették, — ez a most is álló gyönyörű lánczhyd. Két hatalmas kőoszlop áll a vízben s ez oszlopokon keresztül egyik parttól a másikig hatalmas lánczok nyulnak keresztül, a lánczokról pedig vasrudak nyulnak le és ezek tartják a hid padlóját. E hid a legszebbek egyike a világon s építője, Clark Adám fényes hirre vergődött e műve által.

Most már télen-nyáron kényelmesen keresztül járhatunk a Dunán, és oly magas a hid, hogy alatta a legnagyobb hajók is elférnek. Aki közületek Budapestet meglátogatja, a lánczhydát megnézni el ne mulasztja.

MACSKA MULATSÁG.

(Képpel a 152—153. lapokon.)

NINCSEN senki otthon,
A macskák mulatnak,
Itt is ott is mindent
Sorba nyalogatnak.

Pallórol a székre,
Székről az asztalra,
Föl is burogatnak
Mindent jobbra-balra.

Sőt az óra inga,
Annak sincsen nyugta,
Hol egyik, hol másik
Jól oldalba rugta.

Sőt talán levennék
Le az egész órát,
Ha a gazda bé nem
Dugná ép az orrát.

Megijednek erre
S egérutat vesznek;
Bejön a cselédség,
S mindent helyre tesznek.

HALÁSZAT NYILAKKAL.

(Képpel a 149. lapon.)

A HOL tenger, tó vagy folyó van, mindenütt van hal is, a hol pedig hal van, ott természetesen van halász is, mert a világ minden részében nagyon jól tudják az emberek, hogy a hal jó eledel, akár sültve, akár rántva, sőt vannak vidékek, ahol bizony még nyersen is megeszik a halat. Ez emberek persze félig vadak s nem nagyon értenek a főzés mesterségéhez.

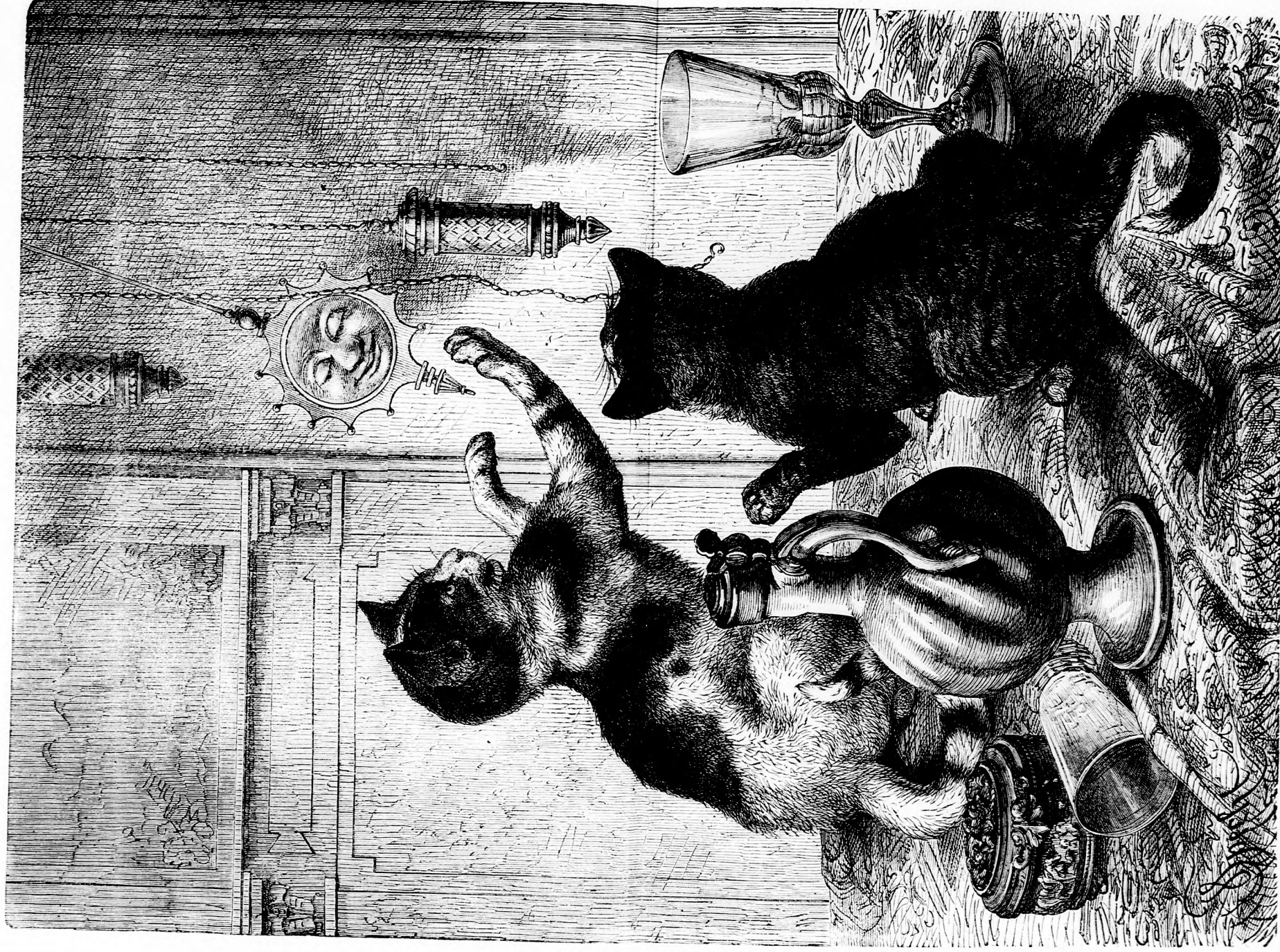
A halászatnak nagyon sokféle módja van s bizonyosan közületek is, kis olvasóim, sokan próbálgattak már horgászni vagy pedig hálóval halat fogni. Mi nálunk

leginkább ez a két mód szokásos, ámbar van még más mód is, p. o. olyan, hogy robbanó szert gyujtanak meg a víz alatt s a robbanás nagy darabon megöl minden halat; de ez nagyon rossz szokás, mert ez által elvesznek az olyan piczike halacszkák is, melyeket még nem lehet megsütni.

Messze tőlünk, Amerika déli részében a miveletlen, félig vad indiánus néptörzseknek olyan furcsu halászási módjuk van, melyen nálunk ugyancsak jól nevetne minden halászember. Az indiánok ugyanis nem hálóval, nem is horoggal fogják a halakat, hanem nyilakkal lövik agyon, mint a szárazföldi állatokat. Ez természetesen nagyon nehéz, mert a hal gyorsan uszik a vízben s ritkán jön anynyira a fölszínre, hogy czélba lehessen venni. De a szegény indiánus, ki nem ismeri a háló és horog használatát, türelmesen vár a folyó partján. Sokszor négyen-ötten állnak egymás mellett és kifeszített ijjal lesik a prédát; mihelyt hal mutatkozik, belelövik a nyilat s aztán bemennek a vízbe és kihozzák. Ez által a víz természetesen zavarossá válik s várni kell, míg ismét megtisztul és ismét látni lehet a halakat.

Az indiánusok oly ügyesek a nyilazásban, hogy csak ritkán hibázzák el a lövést. De gyakorolják is már kicsiny koruktól fogva. A gyermekek nem járnak ott iskolába, mert iskola nincs; hanem mihelyt elég erősek, kezdenek próbálkozni a nyilazással s aztán egész életüket vadászattal töltik.

A folyók partján élő indiánusoknak, kik halakkal táplálkoznak, csak egy nagy szomorúságok van: ha esős az idő s a folyók megzavarosodnak. Ilyenkor nem lehet látni a halakat s természetesen meg sem lóhetik. Éhezniök kell tehát, míg az idő kiderül s a folyók megtisztulnak. Ha a hálót, horgot ismernék, nem kellene koplalniok.



MÁCSKA MULATSÁG. (Lásd a 151. lapon.)

szekig, hol a szirtnek majdnem két lábnyira kiszélesedő párkánya volt, úgy hogy kényelmesen meg lehetett rajta állani. Persze, csak ilyen vakmerő ficzkó állhatott meg ott, a ki nem szédül, mert alatta még mindig vagy tiz ölnyi mélység tángott. Miután szerencsésen lejutott, fölkiáltott Laczinak:

— Már itt vagyok! Jőjj hamar! Ne félj semmit, könnyü az egész.

Laczi nem volt oly bátor gyerek, de mégis szégyelte volna, hogy ne merje megtenni, amit Jóska megtett; elszántan bekapaszkodott tehát a kötélbe és néhány percz mulva ő is lent volt a szirt oldalán. Mialatt lebocsátkozott, valami sajtóságon módon tágulni érezte ugyan a kötelet, mintha ez is utána jönne; de nem igen figyelt erre s miután oda jutottak a fészkek közelébe, most már nem is gondoltak egyébre, mint hogy a kis pelyhes hollókat kiszedjék a fészkekből.

Az öreg hollók látták e szokatlan látogatókat s rögtön sejtették a veszedelmet, mert vijjogva röpkedtek fészkek körül, hogy megvédelmezzék kicsinyeiket. A holló persze nem elég erős arra, hogy emberrel megvívjon; de azért a kétségbeesett két holló elég bajt okozott Jóskának és Laczinak; hatalmasan csapkodtak, szárnyaikkal arcukba röpültek a fiuknak s ezek csak nagy vigyázva oltalmazhatták szemüket kezeikkel, mert a keskeny szirtfokon egy hibás mozdulat végső veszedelmbe ránthatta volna őket, ha leesnek a mélységbe. Laczi kezdte is sajnálni, hogy belefogott e vállalatba; de Jóska csöppet sem ijedt meg, hanem így szólt:

— Ne félj, fogd kalapodat s azzal hadonázz; én azalatt majd kiszedem a fészkekből a kicsinyeket.

E hadi csellel sikerült is elkergetni a hollókat, mert Laczi néhányszor erősen fejbe ütötte a szegény madarakat, úgy, hogy ezek végre szomoruan vijjogva elröpültek s bizonyosan valamely távolabbi fáról nézték, hogy a kegyetlen fiuk miként rabolják ki a fészket, miként viszik el a szegény kicsinyeket, melyeket a jó öreg hollók eddig annyi gonddal és fáradsággal tápláltak és neveltek. De Jóskának, sőt Laczinak sem jutott eszébe, hogy ők most valami roszt tettek, hogy kegyetlenséget követtek el a szegény madarak iránt. Kiszedték a fészkekből a kicsinyeket s gyönyörködtek zsákmányukban.

— Nézd, milyen szépek már! szólt Jóska. Egy hét mulva már kiröpültek volna. Épen jókor jöttünk. Most tegyük be ide a tarisznyába, aztán kapaszkodjunk szépen föl, mert nemsokára beesteledik.

Megindultak visszafelé s Jóska készült először fölkapaszkodni. De a mint erősen megfogózott a kötélbe, ijedten, sápadtan állapotodott meg... a kötél engedett! Talán nem volt jól odakötve a fához?

Lehetetlen! Hiszen erősen görcsre kötötték. Jóska újból kísérletet tett, hátha csalódott az imént? Erősen megragadta a kötelet, — de ugyane pillanatban fejk fölött tompa dörögés hallatszott s egy másodperczel később a fácska, melyhez a kötél meg volt erősítve, kötelestől, gyökerestől lezuhant mellettök a mélységbe. Majd lesodorta magát Jóskát is, mig Laczi ijedtében majd lebukott a keskeny szirtfokról.

A HOLLÓFÉSZEK.

— Beszélyke. —



Szép nyári délután két fiu ballagott ki felé a határból, az erdős, sziklás hegyek közé. Az egyiknek hosszú kötél volt a vállán.

— Mondom neked, Laczi, hogy magam láttam, egészen világosan láttam a fészket. Ott van a nagy szikla oldalában egy repedésben s hallottam a kicsiny hollók krákogását is, mikor az öregek visszatértek a fészkekhez. Pompás volna, ha a kicsinyeket ki tudnók szedni; tudod, a hollót meg lehet szelidíteni, még beszélni is megtanul s aztán a városban eladhatjuk; kapunk két-három forintot is egyért.

— Az bizony jó volna, felelt a másik. És a pénzen aztán megosztoznánk, ugy-e, Jóska?

— Természetesen. Csakhogy előbb még oda kell ám jutni a fészkekhez.

— Az igaz! Pedig az nehéz lesz. Az a szikla egészen meredek, nem lehet lemászni az oldalára.

— Azon ne aggódjál. Épen azért hozom ezt a kötelet. Én már jól kikémleltem a helyet; fönt a szikla tetején áll egy fa, ehhez hozzá erősítjük a kötelet s lebocsátkozunk; ott, a hol a fészkek vannak, a sziklának épen egy kis párkányzata van, melyen kényelmesen meg lehet állani. A kis hollókat bedugjuk ebbe a tarisznyába s aztán szépen fölkapaszkodunk ismét.

Laczi, látván, hogy pajtása mindent oly szépen elrendezett, örömmel ballagott tovább s nemsokára eljutottak a sziklához, melynek aljáról csakugyan látni lehetett a fészket. A szikla tetején pedig ott állott egy vékony fácska, inkább csak bokor, mely a szirt repedéseiben talált sovány földcskét gyökerei számára.

— Látod? szölt Jóska diadalmasan, ugy-e minden ugy van, amint mondtam? Ott a fészkek, épen beröpült most az öreg holló. Amott fönt pedig láthatod azt a kis fát. Oda fölme gyünk a hegy másik oldalán, hol nem meredek, a kötelet megkötjük a fácskához s szépen lebocsátkozunk a szikla oldalába.

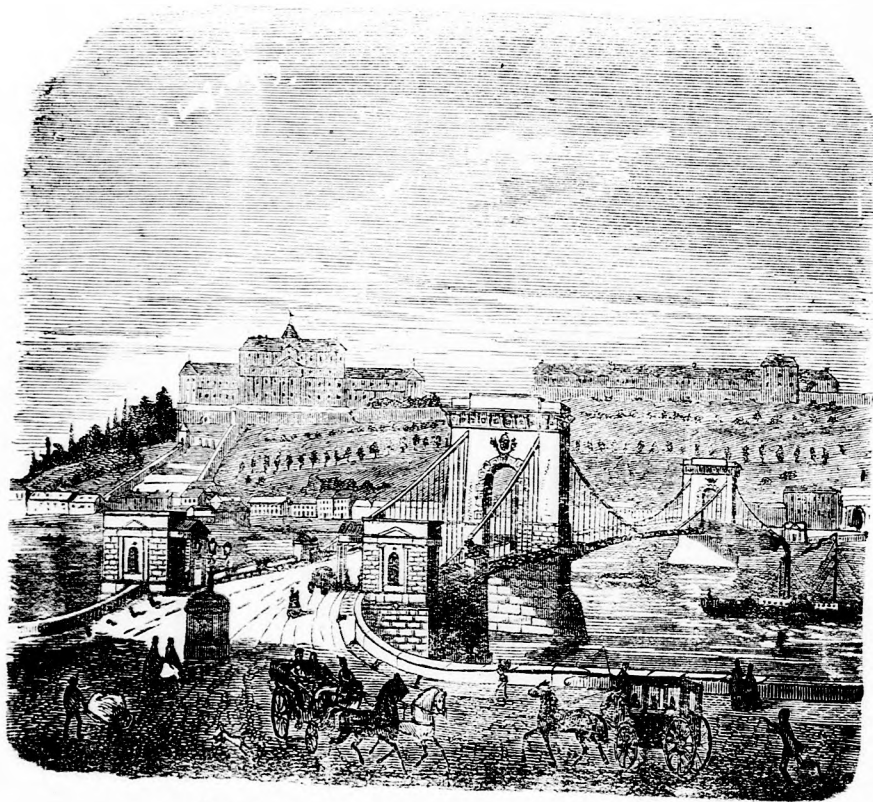
Nagy kerülő uton, a másik oldalon följutottak a szikla tetejére s miután a kötelet megerősítették, hozzáfogtak a veszedelmes vállalathoz. Jóska, mint bátrabb, bocsátkozott le először a szédítő magasságból. Ha az a kötél elszakadna... vagy ha karja gyöngye volna... menthetlenül halál érné a roppant magas szikla alján. Azonban nem történt semmi baj. Jóska szerencsésen lejutott egészen a fé-

Néhány perczig sápadtan, szótlan rémülettel bámultak egymásra, alig tudták megérteni, mi történt. Pedig azt könnyű volt kitalálni: annak a kis fácskának ott fönt a szikla tetején csak igen gyöngye gyökerei voltak; a gyökerek ki-

szakadtak s így a fácska a kötéllel együtt lezuhant a szirt aljára.

Laczi, ki különben is félénkebb volt, most már egészen kétségbeesett és sirva mondá:

— Oh Jóska! most mit tegyünk! A



A BUDAPESTI LÁNCZHID. (Lásd a 150. lapon.)

kötél oda van, nem meh tünk se föl, se le! Itt fogunk elveszni s a hollók majd kivájják szemeinket, mint gonosztevőket!

— Ugyan ne beszélj olyan bolondokat! kiáltá Jóska boszusan. Szeretném tudni, miért volnánk mi gonosztevők? Nem

tettünk semmi rosszat. Majd megmenekülünk innen.

— Igen ám, de miként? sohajtá Laczi. Kár volt ide jönnünk, meg kellett volna emlékeznünk a tanító ur szavairól, hogy soha sem szabad hiába bántani ár-

tatlan állatokat, nem szabad a madarat megfosztani kicsinyeitől, mert ez kegyetlenség.

— Eh mit! kiáltá Joska bosszusan. Majd csak jön erre valaki. Kiáltozni fogunk, majd meghallják és megmennek.

Kiáltoztak torkuk szakadtából, az egész erdő visszhangzott, — de sehol ember nem mutatkozott. Végre már egészen elrekedtek, nem bírtak kiáltani sem és csüggedten, szótlánul álltak ott. A nap már leszállt, s azt tudták, hogy ily későn bizony már nem igen jár valaki itt az erdőben. Ezen a sziklás tájon általában ritkán járt ember, napokig sem tévedt oda senki s a két szerencsétlen fiu akár éhen is halhat, ha ugyan éjjel az álom el nem nyomja őket s ekkor le nem buknak és szörnyet nem hálnak.

Lassanként, amint sötétedett, Jóska is alábbhagyott hetvenkedő vitézségével, sőt mindinkább igazat adott Laczinak, hogy bizony tulajdonképen kár volt azokat a szegény kis madarakat bántani . . . szegénykéik, mennyire szerencsétlenek lesznek, ha nem nyugodhatnak többé kedves fészükben . . . és a szegény öreg hollók mennyire fognak buslakodni kicsinyeik elvesztése fölött!

— Tudod mit, Laczi? szólt egyszerre Jóska. — Ha már mi szerencsétlenek vagyunk, legalább e szegény madárkák legyenek ismét boldogok; tegyük őket vissza fészükbe.

— Oh igen, igen! tegyük őket vissza! szólt Laczi hévvel.

Visszatették a remegő kis madarakat a fészekbe s ők maguk aztán legug-

goltak a keskeny szírtfokon, szomorúan, szótlánul, nem remélve többé segítséget.

De alig mult néhány perc, egyszerre kutyaugatás hallatszott lent az erdőben s egy szép vizsla állt meg szemben a sziklával és erősen csaholt, észrevevén a sziklán ülő fiukat. Nem sokára megjelent egy izmos vadász is és a fiuk csakhamar tudtára adtak sorsukat; a vadász megkereste a kötelet, fölmászott a szikla tetejére és egy órával később a fiuk már ott-hon voltak szüleiknél.

Laczi erősen állította, hogy a Gondviselés küldte számukra a segítséget azért, mert irgalmasok voltak a kis madarak iránt; Jóska nem szólt semmit, — de annyi igaz, hogy e nap óta nem bántotta többé a madarakat, sőt pártolta és védelmezte őket, hogy mások se bántassák. És ezt aztán nem is bánta meg sohasem.

BETÜ-REJTVÉNY.

— Buday Emmától. —

A-val eszközt s értéket jelz,
B-vel óhajtást kifejez,
C-vel nemzet fejedelme,
Gy-vel van sok gépezete,
J-vel ige, tesszük mi is,
K-vel megbánnád magad is,
Ny-el hoz sok mulatságot,
P-vel a vig tánczot járod,
S-el, ha lehet, kerüljük,
Sz-el sokszor le is tépjük,
V-vel ige, gyakran kinos,
Z-vel ott bent minden biztos.

A Z A N G O L.

(Képpel a 148. lapon.)

NINCS több olyan furesa nemzet,
Mint az angol,
Vizet, földet, sikot, völgyet
Bebarangol.

Ma lóhátou, elefántou
Talán holnap,
Holnapután aztán ujra
Gyalognak.

Gőzhajón és gőzkoesin és
Léghajóban,
Csak mehessen, részt vesz minden
Roszban, jóban.

De legfuresább, legbolondabb
Indiába
Ott a székét emberhátra
Köti rája.

Emberhátra köti rája
S úgy ül rája,
S a világot szivarozva
Fumigálja.

CZÁPA FOGÁS ÉS FÓKAVADÁSZAT.

(Képekkel a 160. lapon.)

AZ EMBER magában, fegyverei, elmés eszközei nélkül gyöngébb, mint sok hatalmas állat, mely a szárazföldön és a vizekben él. És mégis az ember a legerősebb, az óriás állatokat is megfélemezi, hatalmába keríti, mert ezáltal uralkodik a földön.

A tengernek egyik legveszedelmesebb ragadozója, a czápa, egy óriás hal, mindent elnyel, a mi utjába akad. És ennek a veszedelmes ficzkónak még az a gonosz szokása is van, hogy mihelyt hajót lát, rögtön hozzászegődik s utána uszik, fölszedvén minden hulladékot, amit a hajóról ledobnak a vízbe. Bámulatos, mily

kítartóan tud uszni. A hajó néha két-három hétig szakadatlanul, gyorsan halad célja felé, — és a czápa pihenés nélkül folyton utána megy, néha egészen közelre merészkedik a hajóhoz, többnyire azonban néhány száz lábnyi távolságban követi.

A tengerészek nem igen szeretik a czápa kíséretét, mert megtörténik gyakran, hogy valami értékesebb tárgy véletlenül a tengerbe esik s a czápa azt is lenyeli, habár nem ehető dolog. De megtörténik nem ritkán, hogy egy-egy vigyázatlan utas vagy részeg tengerész is lepotyan a hajóról a vízbe; persze sietnek segítségére, hogy megmentésék, de a czápa rendszeren még gyorsabban ott terem és elnyeli a szerencsétlent.

Rendszeren tehát nem várják be a hajón, hogy ily szerencsétlenség érjen valakit, hanem elfogják a veszedelmes utitársat, ami nem is nehéz dolog. Erős, vastag kötélre ráerősítenek egy horgonyt, melynek hosszú nyele is vasból van; a horgonyra pedig jókora darab hust kötnek s ezt aztán bedobják a tengerbe. A czápa rögtön odasiet és mohón bekapja, lenyeli a jó falatot, de ezzel egyuttal lenyeli a vashorgonyt is, mely csakhamar megakad torkán. Főnt a hajón az emberek feszülten lesik s nem sokára a kötél rángatozásáról megtudják, hogy a czápa horogra akadt. Ekkor tehát husz vagy huszonöt ember kezdi fölhozni a kötelet s nem sokára kiemelik a czápát a vízből. Az óriás állat isszonyuan hánykodik és iparkodik kettéharapni a torkába jutott horgony nyelét; de a kemény vassal hiába küzdöködik, szét nem haraphatja. Vér és tajték ömlik szájából, kapálózik, rugdalózik a levegőben, de hiába, — többé nem menekül.

Ha ilyenkor rögtön fölhozna egészen a hajóra, ott nagy bajt okozna, hánykódása közben összetörne mindent, megölné embereket is. Ezért tehát a matrózok nem is huzzák föl egészen, hanem a levegőben

két-há-
n halad
s nélkül
n közelre
azonban
követi.

eretik a
ik gyak-
árgy vé-
a azt is
De meg-
y vigyá-
sz is le-
sietnek
a czápa
erem és

be a ha-
en vala-
utitár-
, vastag
, mely-
a hor-
ötnek s
A czápa
lenyeli
nyeli a
egakad
feszül-
gatozá-
noro gra
uszonót
em so-
z óriás
rkodik
orgony
küzkö-
tajték
lózik a
m me-

gészen
ánykó-
egölne
ok nem
egőben

hagyják függni órákig, gyakran egész na-
pon át, míg végre látják, hogy a veszedel-
mes állat nem él többé. Ekkor nagy fáradsággal fölvenszolják a hajó födelzetére és fölvgaldalják. Husa nem igen ehető, de zsirja használható, ezt tehát kiolvasztják.

Nem ilyen veszedelmes a tenger egy másik lakosa, melyre a hajósok szintén szeretnek vadászni: a foka. Több ízben irtam már nektek ezen érdekes állatról, mely főleg az északi tengerekben nagy számmal található. A foka nem a halak, hanem az emlősök osztályába tartozik s igen sokféle fajtája van. Mind igen félnék és jámbor állat, meg is szelidíthető s a budapesti állatkertben is láthatni egyet, mely igen szépen, csöndesen viseli magát.

Vad állapotban a foka mindig csapatokban él együtt s a tengerben uszkálva halakból él. Pihenni, aludni kijön a szárazföldre, de itt csak igen ügyetlenül tud mozogni, mert hátsó lábai pincsenek, teste halformában végződik. Epen e körülményt használják föl a vadászok. Meglelsik, hol tartózkodnak a fókák nagyobb számban s hajójukkal az ilyen hely közelébe mennek. A vadászok aztán, nagy dorongokkal fölfegyverkezve, kiszállnak a hajóból s a földre feküdvé lesik, míg a fókák kimásznak a vízből és elalusznak. Ekkor a vadászok előrohannak s megtámadják a fókákat, melyek a szárazföldön nem igen tudják magukat védelmezni s futni sem bírnak; néhány erős ütés a fejökre, különösen az orrukra megöli őket s a vadászok aztán zsákmányukkal visszatérnek a hajóra.

A fókának husa is, zsirja is igen jó. bőre szintén hasznos czikk s ezért minden esztendőben sok hajó indul a tenger azon tájaira, ahol fókákra lehet vadászni. Ha egy-egy kicsinyke fokát elevenen elfognak, megszelidítik, hazahozzák és eladják állatkertek számára, hol aztán mi is meglát-hatjuk.

Kis Értesítő.

A Deák Ferencz nagy hazánkfűának emelendő szobor javára a »Kis Lap« szerkesztőségéhez következő adományok érkeztek:

| | |
|--|--------|
| Az adász-teveli izr. önképző társulat pénztára | 1 ft. |
| Stern A. | 25 kr. |
| Poll Manó. | 25 „ |
| Fischer Mór | 20 „ |
| Balla Endre | 10 „ |
| Weiss Jakab | 10 „ |
| Hoffman Dávid | 10 „ |
| Weiss Sándor | 10 „ |

Összesen 2 ft. 10 kr.

Ez összeget átszolgáltattuk egy politikai napilap szerkesztőségéhez, melynél nagyobb gyűjtések folynak össze.

Itt közöljük a nyugtatványt:

NYUGTATVÁNY.

2 ft. 10 krról, szóval két forint és tiz krajczárról o. é. értékben, mely összeget a Deák-szoborra a »Kis Lap« szerkesztőségétől átvettem.

Budapest, 1876. aug. 28.

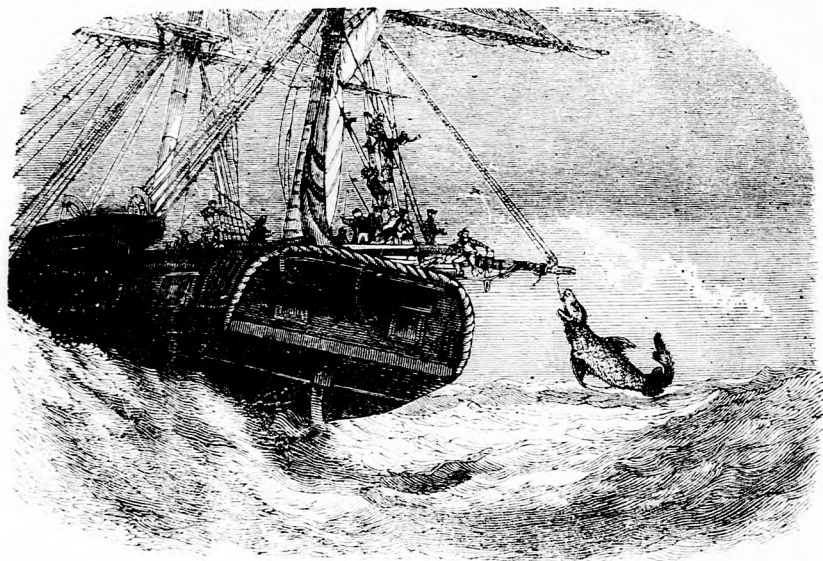
A „Nemzeti Hirlap“ szerkesztősége.

TOLDY ISTVÁN. s. k.

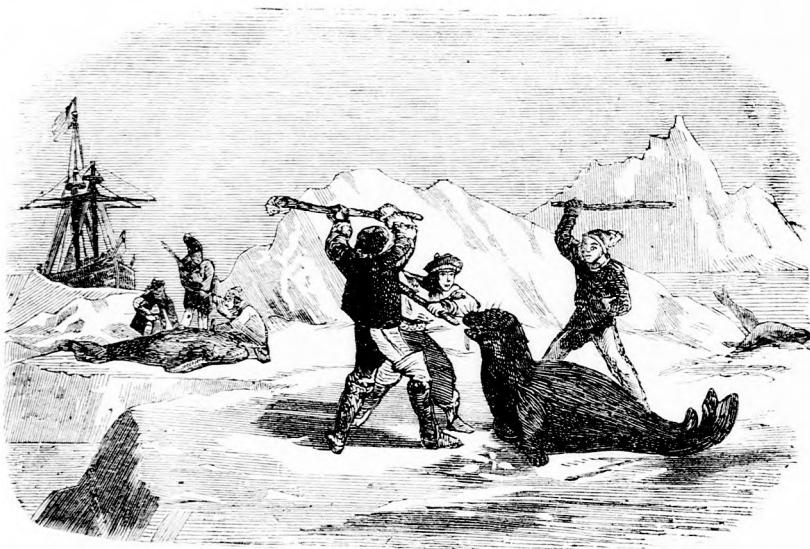
A »KIS LAP« XI. köt. 6-ik számában közölt szentirási föladvány megfejtését utólag még beküldték: ifj. Haas testvérek, gr. Festetics Mariska.

*

A »KIS LAP« XI. köt. 6-ik számában közölt betűrejtvény megfejtését utólag még beküldték: gr. Festetics Mariska, ifj. Haas testvérek, Fodor Irén, Gotthárd Pista, Mészáros Mariska.



CZÁPA-FOGÁS. (Lásd a 158. lapon.)



FÓKA VADÁSZAT. (Lásd a 158. lapon.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.

Kiadja és nyomatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.

Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.